

FIȘA MĂSURII 3 - Investiții în active fizice pentru creșterea performanțelor exploatațiilor agricole - M3/DI2A

Tipul Măsurii:

X INVESTIȚII

SERVICII

SPRIJIN FORFETAR

- 1. Descrierea generală a măsurii, inclusiv a logicii de intervenție a acesteia și a contribuției la prioritățile strategiei, la domeniile de intervenție, la obiectivele transversale și a complementarității cu alte măsuri din SDL:**

Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite, utilizate în majoritatea exploatațiilor agricole și a unităților de profil din teritoriul vizat, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. La nivelul teritoriului, după mărimea suprafeței agricole utilizate, ponderea o dețin exploatațiile cu suprafețe mici și medii (sub 0,1 - 5 ha), mai exact 98,2%, prin urmare, se impune sprijinirea în principal a acestora, prin introducerea de tehnologii noi, moderne și prietenoase cu mediul care să contribuie la creșterea nivelului global de performanță al exploatațiilor agricole, în special a exploatațiilor de dimensiuni mici și medii, cu potențial de creștere pentru a deveni competitive prin investiții. Prin această măsură vor fi sprijinite investițiile în îmbunătățirea performanțelor economice și de mediu din exploatațiile agricole, îmbunătățirea eficienței agriculturii, comercializarea produselor și sectorul de prelucrare.

Măsura 3 contribuie la Obiectivul de dezvoltare rurală nr. 1 *favorizarea competitivității agriculturii* conform Reg. (UE) nr. 1305/2013, art. 4.

Obiectivele specifice ale măsurii 3:

- îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole prin creșterea competitivității activității agricole, a diversificării producției agricole și a calității produselor obținute;
- restructurarea exploatațiilor de dimensiuni mici și medii și transformarea acestora în exploatații comerciale;
- respectarea standardelor comunitare aplicabile tuturor tipurilor de investiții;
- creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor alimentare integrate.

Măsura 3 contribuie la *Prioritatea 2 - Creșterea viabilității exploatațiilor și a competitivității tuturor tipurilor de agricultură în toate regiunile și promovarea tehnologiilor agricole inovatoare și a gestionării durabile a pădurilor*, prevăzută la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Măsura corespunde obiectivelor art. 17-Investiții în active fizice, din Reg. (UE) nr. 1305/2013, alineatul (1)În cadrul acestei măsuri se acordă sprijin pentru investiții tangibile și/sau intangibile.

Măsura contribuie la Domeniul de intervenție 2A - *Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole*, prevăzut la art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013). Sprijinul acordat prin Măsura 3 vizează investiții care să conducă la creșterea nivelului de dotare tehnică al exploatațiilor cu potențial în

implementarea proiectelor de investiții viabile, care să asigure continuarea procesului de modernizare al exploatațiilor agricole prin modernizarea construcțiilor fermei, echipamentelor și utilajelor tehnice (inclusiv a instalațiilor de irigații performante la nivelul fermei, îmbunătățirea calității activelor), adoptarea standardelor comunitare, scăderea consumului de energie și care să vizeze diversificarea producției agricole pentru a îmbunătăți viabilitatea economică a exploatației agricole.

Măsura 3 contribuie și la obiectivele transversale ale Reg. (UE) nr. 1305/2013: legate de inovare, de protecția mediului și de atenuarea schimbărilor climatice și de adaptarea la acestea, în conformitate cu art. 5, Reg. (UE) nr. 1305/2013).

Contribuția la temele orizontale

Măsura 3 contribuie prin activitățile sale la atingerea obiectivelor transversale, astfel:

➤ **Mediu și climă:** încurajarea investițiilor care vizează eficientizarea/economisirea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a rezidurilor precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură.

➤ **Inovare:** sprijinirea de investiții în active fizice inovative în domeniul producției agricole, a procesării care va ameliora performanța economică a exploatațiilor și va conduce la obținerea de produse procesate cu înaltă valoare. În agricultură, sprijinul va viza îndeosebi folosirea de soiuri de plante mai bine adaptate la secetă, rase de animale mai productive, tehnologii eficiente și moderne, instalații inovatoare. În sectorul de procesare al produselor agro-alimentare, vor fi încurajate tehnologii și echipamente cu un caracter inovator, care vor conduce la utilizarea tehnologiilor moderne.

Complementaritatea cu alte măsuri din SDL: *Măsura 3* este complementară cu *Măsura 7*, prin faptul că beneficiarii săi direcți, sunt și beneficiarii direcți ai măsurii 7 urmând a fi instruiți în domenii de interes precum inovarea în agricultura vegetală, marketing agricol, măsuri de protejare a mediului și climei, etc.

Sinergia cu alte măsuri din SDL: *Măsura 3* este sinergică cu *Măsura 4*, deoarece contribuie împreună la îndeplinirea *Priorității 2*.

2. Valoarea adăugată a măsurii

Măsura 3 contribuie la:

- înzestrarea tehnică a fermelor, precum echipamente, mașini și utilaje performante, sisteme eficiente de irigare la nivelul fermei;
- stimularea cultivării și depozitării de legume-fructe, a culturilor de câmp, creșterii efectivelor de animale (suine, bovine și păsări) și valorificarea raselor;
- investiții necesare diversificării activităților agricole din cadrul exploatațiilor și adăugarea de plus valoare produselor agricole;
- stimularea asocierii și a investițiilor care deservește formele asociative ale fermierilor;
- investiții pentru a promova utilizarea eficientă a resurselor, inclusiv producția de energie regenerabilă pentru utilizare proprie, precum și pentru reducerea emisiilor de GES din agricultură;
- crearea de noi locuri de muncă la nivelul teritoriului vizat, în cadrul exploatațiilor agricole care fac obiectul investiției și sprijinului acordat.

3. Trimiteri la alte acte legislative

Legislație europeană:

-Regulamentul (UE) Nr. 1310/2013;-Recomandarea 2003/361/CE din 6 mai 2003. privind definirea micro-întreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii;-Regulamentului (CE) nr. 1242/2008 de stabilire a unei tipologii comunitare pentru exploatații agricole;-Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis, Art.1 și 2.

Legislație națională:

-Legea cooperăției agricole nr. 566/2004;Legea nr. 1/2005; Ordonanța Guvernului nr. 37/2005; Ordinul nr. 119/2014; Ordinul 10/2008; Ordinul 111/2008;Ordin 57 din 2010 ;

4. Beneficiari direcți-indirecți (grup țintă).

Beneficiarii direcți ai măsurii sunt următoarele categorii:

- **fermieri**, cu excepția persoanelor fizice neautorizate, exclusiv din teritoriul vizat;
- **cooperative** (cooperativele agricole și societățile cooperative agricole), **grupuri de producători**, constituite în baza legislației naționale în vigoare care deservește interesele membrilor.

Beneficiarii indirecți ai măsurii sunt:

- **consumatorii** produselor rezultate din exploatațiile vegetale, din interiorul și exteriorul teritoriului vizat, exclusiv din teritoriul vizat.
- **administrațiile publice locale (UAT)** în teritoriul cărora se realizează investițiile prin creșterea veniturilor la bugetul local, exclusiv din teritoriul vizat.

5. Tip de sprijin

În conformitate cu prevederile art. 67 al Reg.(UE) nr, 1303-2013, sprijinul se va acorda sub forma:

- rambursării costurilor eligibile suportate și plătite efectiv;
- plăți în avans, cu condiția constituirii unei garanții bancare sau a unei garanții echivalente corespunzătoare procentului de 100 % din valoarea avansului, în conformitate cu art. 45 (4) și art 63 ale R. 1305/2014;
- instrument financiar de garantare în condițiile legislației naționale în vigoare.

6. Tipuri de acțiuni eligibile și neeligibile

Sunt eligibile toate tipurile de operațiuni care sunt în concordanță cu regulile generale din Regulamentele Europene, prioritățile stabilite pentru dezvoltarea locală - LEADER și obiectivele și prioritățile stabilite în Strategia de Dezvoltare Locală.

Pentru a stabili tipurile de acțiuni eligibile și neeligibile, s-a ținut cont de următoarele:

- art. 65 și 69(3) din Reg. (UE) nr. 1303/2013;
- art. 45 din Reg. (UE) nr. 1305/2013;
- art. 13 din Reg. (UE) nr. 807/2014;
- prevederile din PNDR - cap. 8.1 și fișa tehnică a sub-măsurii 19.2;

Pentru proiectele finanțate prin sub-măsura 19.2 (în cazul de față este vorba de investiții) se respectă prevederile aplicabile LEADER din Hotărârea Guvernului nr. 226 din 2 aprilie 2015 privind stabilirea cadrului general de implementare a măsurilor programului național de dezvoltare rurală cofinanțate din Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală și de la bugetul de stat, cu modificările și completările ulterioare.

Cheltuielile eligibile se referă, în principal, la următoarele investiții fizice:

- Investiții în înființarea, extinderea și/sau modernizarea fermelor vegetale, inclusiv capacități de stocare, condiționare, sortare, ambalare a producției vegetale pentru creșterea valorii adăugate a produselor;
- Înființare și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei, inclusiv utilități și racordări;
- Investiții în procesarea produselor agricole la nivel de fermă, precum și investiții în vederea comercializării;
- Investiții în înființarea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații, în producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, cu excepția biomasei și Investiții în instalații pentru producerea de energie electrică și/sau termică, prin utilizarea biomasei în cadrul fermei, doar ca și componente secundare ale investiției de bază;
- Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea construcțiilor din cadrul fermei, destinate activității productive, inclusiv căi de acces în fermă, irigații în cadrul fermei și racordarea fermei la utilități;
- Amenajarea și dotarea spațiilor de desfacere și comercializare, precum și alte cheltuieli de marketing, în cadrul unui lanț alimentar integrat;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;
- Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice, inclusiv remorci și semiremorci specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul unui lanț alimentar integrat.

Cheltuieli neeligibile specifice sunt:

- Achiziția de clădiri;- Construcția și modernizarea locuinței;
- Achiziția de utilaje/echipamente second-hand;
- Cheltuielile generate de investițiile în culturi energetice din specii forestiere cu ciclu scurt de producție (inclusiv cheltuielile cu achiziționarea materialului săditor și lucrările aferente înființării acestor culturi); Cheltuielile cu întreținerea culturilor agricole.

7. Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili
- Investiția trebuie să se realizeze în cadrul unei ferme cu o dimensiune economică de minimum 4.000 SO (valoarea producției standard);
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin una din acțiunile eligibile prevăzute prin măsură;
- Solicitantul trebuie să demonstreze asigurarea cofinanțării investiției;
- Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice;
- Investiția va fi precedată de o evaluare a impactului preconizat asupra mediului dacă aceasta poate avea efecte negative asupra mediului, în conformitate cu legislația în vigoare;
- Investițiile necesare adaptării la standardele UE, aplicabile producției agricole realizate de tinerii fermieri care se instalează pentru prima dată într-o exploatare agricolă se vor realiza în termen de maxim 24 de luni de la data instalării (conform art 17, alin. 5 din R(UE) nr.1305/2013);
- Investițiile necesare adaptării la noi cerințe impuse fermierilor de legislația europeană se vor realiza în termen de 12 luni de la data la care aceste cerințe au devenit obligatorii pentru exploatarea agricolă (conform art 17, alin. 6 din R(UE) nr.1305/2013);

- Investițiile în instalații al căror scop principal este producerea de energie electrică, prin utilizarea biomasei, trebuie să respecte prevederile art. 13 (d) din R.807/2014, prin demonstrarea utilizării unui procent minim de energie termică de 10%;
- Investiția va respecta legislația în vigoare din domeniul: sănătății publice, sanitar-veterinar și de siguranță alimentară;
- Solicitantul va demonstra că profitul mediu anual (ca medie a ultimilor trei ani fiscali) nu depășește de 4 ori valoarea sprijinului solicitat;

8.Criterii de selecție

- Principiul dimensiunii exploatației care vizează exploatațiile de dimensiuni mici;
- Principiul potențialului agricol al zonei care vizează zonele cu potențial determinate în baza studiilor de specialitate;
- Principiul sectorului prioritar conform analizei socio-economice precum: sectorul vegetal (cereale, plante oleaginoase și proteice, cartofi și legumicultură în spații protejate, inclusiv producere de material saditor);
- Principiul lanțurilor alimentare integrate, respectiv combinarea în cadrul aceluiași proiect a investițiilor în producția agricolă primară cu procesarea și/sau comercializarea producției obținute;
- Principiul asocierii fermierilor, care dețin exploații de dimensiuni mici și/sau medii, în cadrul cooperativelor sau a grupurilor de producători constituite în baza legislației naționale în vigoare;
- Principiul nivelului de calificare în domeniul agricol al managerului exploatației agricole;
- Principiul raselor/soiurilor autohtone;
- Principiul economiei de apă pentru proiectele care prevăd investiții de modernizare a sistemelor de irigații la nivel de fermă.

Deasemenea, principiile de selecție vor asigura dezvoltarea echilibrată a agriculturii din teritoriul vizat, ponderea criteriilor de selecție realizându-se în funcție de nivelul de dezvoltare al sectoarelor agricole prioritare identificate în strategia teritoriului, respectiv sectorul vegetal.

9. Sume (aplicabile) și rata sprijinului

- A.** În cazul fermelor mici și medii având dimensiunea economică până la 250.000 SO: Rata maximă a sprijinului public nerambursabil, care va respecta prevederile Reg. UE 1407/2013, art 1 și 2 cu privire la ajutorul de minimis, va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:
 - în cazul proiectelor care prevăd achiziții simple - maximum 100.000 euro;
 - în cazul proiectelor care prevăd construcții-montaj - maximum 200.000 euro pentru fermele din sectorul vegetal și pentru legume în spații protejate (sere) și pentru fermele din sectorul zootehnic;
 - în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate - maximum 200.000 euro;
- Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90% în cazul fermelor mici și medii (cu dimensiunea până la 250.000 SO);

- în cazul Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, conform Anexei II a R 1305;

-Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;

-Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013.

B. În cazul *fermelor mari având dimensiunea economică peste 250.000 SO și până la 1.000.000 SO*:

Rata maximă a sprijinului public nerambursabil, care va respecta prevederile Reg. UE 1407/2013, art 1 și 2 cu privire la ajutorul de minimis, va fi de 50% din totalul cheltuielilor eligibile și nu va depăși:

-în cazul proiectelor care prevăd achiziții simple - maximum 150.000 euro;

-în cazul proiectelor care prevăd construcții-montaj - maximum 200.000 euro pentru fermele din sectorul vegetal și pentru legume în spații protejate (sere) și pentru fermele din sectorul zootehnic;

- în cazul proiectelor care prevăd crearea de lanțuri alimentare integrate - maximum 200.000 euro;

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora cu 20 puncte procentuale suplimentare, dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul fermelor mari (cu dimensiunea *economică peste 250.000 SO și până la 1.000.000 SO*);

- în cazul Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 al R (UE) nr. 1305/2013 sau cei care s-au stabilit în cei cinci ani anteriori solicitării sprijinului, conform Anexei II a R 1305;

-Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;

-Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologică) din R(UE) nr. 1305/2013.

Valoarea fondurilor publice alocată este de 305.878,86 euro.

10.Indicatori de monitorizare

Având în vedere că Măsura 3 contribuie la Domeniul de intervenție DI 2A, indicatorii de monitorizare specifici acestui domeniu care vor fi urmăriți în implementarea SDL sunt:

-Numărul de exploatații agricole - 3;

-Număr beneficiari sprijiniți - 3 .

Totodată, având în vedere specificul agriculturii teritoriului dar și adresabilitatea măsurii, s-au stabilit și indicatorii suplimentari, precum și indicatorul specific LEADER, astfel:

-Număr exploatații vegetale sprijinite - 2.